

Vår referanse

06.10.2025

Deres referanse

Tilsynsrapport og vedtak om overtredelsesgebyr

1 Innledning

Finanstilsynet har gjennomført tilsyn med Statsautorisert revisor [redacted] organisasjonsnummer [redacted]. Formålet med tilsynet var å kontrollere om revisjonsvirksomheten drives i samsvar med gjeldende regler.

Tilsynet avdekket manglende etterlevelse av lover og forskrifter som gjelder for virksomheten. I brev 25. juni 2025 varslet Finanstilsynet vedtak om overtredelsesgebyr etter revisorloven. I brev av 10. september 2025, opplyses det at overtredelsesgebyret aksepteres. Finanstilsynet mener at vedtak skal fattes i samsvar med varslet.

På tilsynstidspunktet utførte [redacted] lovfestet revisjon i eget navn gjennom enkeltpersonforetak. Dette foretaket har opphørt revisjonsvirksomheten fra og med 25. september 2025 og driver nå annen virksomhet. Tilsynsrapport og vedtak om overtredelsesgebyr er i tråd med varselet stilet til foretaket, men sendes til innehaver som ansvarlig for virksomheten.

2 Vedtak om overtredelsesgebyr etter revisorloven

Finanstilsynet har fattet følgende vedtak:

På bakgrunn av de forhold som er omtalt i tilsynsrapporten ilegger Finanstilsynet Statsautorisert revisor [redacted] et overtredelsesgebyr på 100 000 (hundretusen) kroner for overtredelse av revisorloven § 9-2 første ledd og § 9-4 tredje ledd. Hjemmel for vedtaket er revisorloven § 14-5.

Vedtaket kan påklages innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. Finanstilsynsklagenemnda er klageinstans, men klagen sendes til Finanstilsynet.

Foretaket har rett til å se dokumentene i saken etter reglene i forvaltningsloven §§ 18 til 19.

Overtredelsesgebyr innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingssentral. Statens innkrevingssentral sender krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. Hvis vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort. Fristen for betaling vil være tre uker etter at Statens innkrevingssentral har sendt faktura.

3 Nærmere om tilsynet

3.1 Finanstilsynets tilsyn

Enkeltpersonforetaket ble stiftet i 2024 og aksepterte elleve revisjonsoppdrag samme år. Finanstilsynet valgte ut fire oppdrag for kontroll av revisors rutiner for og gjennomføring av aksept. Foretaket ble i den forbindelse bedt om å oversende all dokumentasjon og kommunikasjon i tilknytning til akseptvurderingene i disse oppdragene. Foretaket ble også bedt om å sende inn blant annet dokumentasjon for foretakets retningslinjer for kvalitetsstyring, dokumentasjon for risikostyring og dokumentasjon for etterlevelsen av hvitvaskingsloven.

Finanstilsynet kontrollerte revisjonsdokumentasjonen for fire revisjonsoppdrag, som i det videre er benevnt oppdrag A – D.

3.2 Oppfølging av tilsynsrapporten

Revisjonsforetaket har opphørt revisjonsvirksomheten fra og med 22. september 2025. Oppdragsansvarlig revisor har valgt å deponere sin godkjenning som statsautorisert revisor. Deponeringsanmodningen vil bli behandlet når tilsynssaken er avsluttet.

4 Begrunnelse for vedtaket

Revisorloven § 9-4 fastslår at revisjonen skal gjennomføres i samsvar med "god revisjonsskikk". Dette er en rettslig standard som utfylles av de internasjonalt bransjefastsatte standardene (ISA). De bransjefastsatte standardene er også av betydning for tolkningen av hvilke plikter som følger av andre bestemmelser i revisorloven for utføring av revisjonsoppdrag. Internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM) er av sentral betydning for innholdet av revisorloven kapittel 7.

4.1 Finanstilsynets kontroll av revisjonsoppdrag

OPPDRAG A:

Konklusjon

Aksept av oppdrag A er et grovt brudd på god revisjonsskikk, se revisorloven § 9-4 tredje ledd første punktum, jf. ISA 220 punkt 22 - 24.

Begrunnelse

Oppdrag A har hatt fire ulike revisorer de fem siste årene før foretaket påtok seg oppdraget 25. november 2024. Alle de foregående fire revisorene har avgitt modifiserte beretninger. Modifikasjonene omtaler ulovlig lån, tapt egenkapital, ikke egen skattetrekkkonto og for sent avlagt årsregnskap.

Årsregnskapet for 2022 var det sist avlagte regnskapet da revisor i november 2024 påtok seg oppdraget. Forrige revisor avga revisjonsberetning 21. august 2024 for 2022, og fratredelse ble deretter registrert i Foretaksregisteret i september 2024.

Revisor henvendte seg til fratrådt revisor 10. november 2024 og ba om å få opplyst om det var forhold som tilsa at oppdraget ikke burde aksepteres. Fratrådt revisor svarte 11. november på e-post og la ved nummerert brev nummer 3 (elektronisk signert 21. august 2023) og nummerert brev nummer 4 (elektronisk signert 23. august 2024). Nummerert brev nummer 4 omhandler manglende tiltak fra oppdrag A for å rette opp i kapitalsituasjonen, et ulovlig lån og private uttak. Fratrådt revisor frarådet ikke revisor å påta seg oppdraget, men ga klare råd om hva ny revisor burde gjøre.

Av nummerert brev 3 fremkommer at hele aksjekapitalen er tapt og at likviditeten er så dårlig at foretak A ikke har evnet å betale gjeld etter hvert som den forfaller. Fratrådt revisor viste i denne sammenheng til handleplikten i aksjeloven § 3-5. Det ble også påpekt brudd på

skattebetalingsloven siden skattetrekk ikke hadde blitt behandlet i tråd med skattebetalingsloven § 5-12.

Videre mottok revisor den 14. november 2024 en e-post fra foretak As regnskapsfører med følgende vedlegg:

- Styrereferat datert 14. november 2024 som behandler nummerert brev nr. 3 og 4 fra fratrådt revisor
- Balanse og resultatrapport 30. september 2024
- Sluttseddel som viser at eier og daglig leder har overført sine aksjer i foretak A til nærstående for kr 1 440.

Styrereferatet er ment å svare ut de forhold som tidligere revisor tok opp i nummerert brev 15 måneder før dette styrereferatet ble skrevet. Det vises til at daglig leder har vært syk og at selskapet har blitt dårlig drevet og at det er igangsatt en prosess for å rekruttere ny daglig leder og nytt styre. Det opplyses også at budsjett for 2025 viser et overskudd på MNOK 6 og at det vil rette opp økonomien i selskapet. Resultatrapporten 30. september 2024 viser en omsetning på MNOK 12 og et negativt resultat før skatt på MNOK 0,3. Balansen viser at det ulovlige lånet på eier og daglig leder har økt til MNOK 5,7. Skyldig skattetrekk er MNOK 0,8, mens innestående på skattetrekkskonto er kr 3 623. Sum alle bankinnskudd er kr 33 773. Egenkapitalen er negativ med MNOK 2,3.

Revisor inngikk oppdragsavtale med foretak A 18. oktober 2024. Avtalen er elektronisk signert av begge parter 23. november 2024 og omfatter årsregnskapet for 2023 og senere år. Avtalen er en standard avtale uten spesielle tillegg. Avtalen er skrevet på brevark fra regnskapsselskapet [REDACTED]. Innehaver av Statsautorisert revisor [REDACTED] er også styreleder i dette regnskapsførerforetaket.

Det foreligger ikke noen nærmere revisjonshandlinger og dokumenterte vurderinger av det materialet som er mottatt fra tidligere revisor og fra foretak A.

Finanstilsynet viser til at revisor ikke uten videre kan legge til grunn at styremøtet som ble avholdt ett år etter fratrådt revisor sendte nummerert kommunikasjon, garanterer at tiltakene som fremgår av kommunikasjonen blir iverksatt. Det fremgår blant annet av styrereferatet at det er inngått flere kontrakter. Styrereferatet er undertegnet av den personen som i mange år har oversett påpekninger fra flere ulike revisjonsselskap om ulovlig lån, brudd på skattebatalerloven og drevet selskapet med en egenkapital og likviditet som ikke er forsvarlig. Revisor har ikke innhentet nevnte kontrakter eller annen dokumentasjon som kan underbygge forsvarlig drift og at styret har overholdt handlingsplikten i aksjeloven.

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingen:

- Revisor har ikke stilt krav om at de forhold som er påpekt av forrige revisor er brakt i orden før revisor påtok seg revisjonsoppdraget. Dette omfatter:
 - Tilbakebetaling av ulovlig lån
 - Fulgt opp at selskapet hadde forsvarlig egenkapital
 - Fulgt opp bokføringen og avgivelse av årsregnskap for 2023. Revisor har mottatt perioderegnskap for september 2024, men har ikke mottatt utkast til årsregnskap for 2023 før aksept av revisjonsoppdraget
 - Manglende oppbevaring av skattetrekksmidler
- Revisor har ikke vurdert sin egen uavhengighet.
- Oppdragsavtalen er ikke utarbeidet på revisors sitt brevark. Det fremstår som om det er regnskapsforetaket [REDACTED] som har inngått avtalen om revisjonsoppdrag. Dette selskapet har ikke godkjenning som revisjonsselskap.

Finanstilsynet mener at pliktbruddet er grovt. Revisor har ikke stilt krav til revisjonskunden om at lovbrudd må rettes før aksept av revisjonsoppdraget. Dette viser at revisor ikke har den nødvendige rolleforståelsen for å bidra til at virksomheter overholder lover og regler.

OPPDRAK B:

Konklusjon

Aksept av oppdrag B er grovt brudd på god revisjonsskikk, se revisorloven § 9-4 tredje ledd første punktum, jf. ISA 220 punkt 22 – 24.

Begrunnelse

Oppdrag B har "fiske og deltakelse i selskaper med lignende formål" som vedtektsfestet formål. Næringskoden er forsyning og sjøtransporttjenester offshore. Oppdrag B holder til på Vestlandet og har regnskapsfører med kontor i Haugesund.

Fratrådt revisor har avgitt modifisert beretning for 2022. Modifikasjonen omtaler ulovlig lån, vesentlig usikkerhet om fortsatt drift samt brudd på skattebetalingsloven. For sent avlagt årsregnskap er ikke omtalt i revisjonsberetningen. Fratrådt revisor har i sine revisjonsberetninger for årene 2019, 2020 og 2021 inntatt de samme modifikasjoner som for 2022.

Årsregnskapet for 2022 var det sist avlagte regnskapet da revisor i november 2024 påtok seg oppdraget. Forrige revisor avga revisjonsberetning 18. oktober 2023 for 2022 og fratredelse ble registrert i Foretaksregisteret i august 2024. Revisor påtok seg oppdraget 25. november 2024 og ble registrert som ny revisor i Foretaksregistret 29. november 2024.

Revisor har inngått oppdragsavtale med oppdrag B 18. oktober 2024. Avtalen er elektronisk signert av begge parter 29. november 2024 og omfatter årsregnskapet for 2023 og senere år. Avtalen er en standard avtale uten spesielle tillegg. Avtalen er skrevet på brevark fra regnskapsselskapet

Revisor henvendte seg til fratrådt revisor først i november 2024 og ba om å få opplyst om det var forhold som tilsa at oppdraget ikke burde aksepteres. Fratrådt revisor svarte 28. november 2024. I svaret anbefales revisor om ikke å påta seg oppdraget, og fratrådt revisor la ved nummerert brev nummer 6 elektronisk signert 18. august 2023, samt brev nummer 7 om fratredelse med umiddelbar virkning elektronisk signert 27. august 2024.

Av de nummererte brevene fremkommer at hele aksjekapitalen er tapt og at det er vesentlig usikkerhet om fortsatt drift. Fratrådt revisor viser i nummerert brev nummer 6 til handleplikten i aksjeloven § 3-5. Det påpekes også brudd på skattebetalingsloven da skattetrekk ikke hadde blitt behandlet i tråd med skattebetalingsloven § 5-12.

Revisor har mottatt dokumentasjon fra foretak BS regnskapsfører som tilsier at egen bankkonto for skattetrekk er tatt i bruk for 2023 og 2024.

Det er på brevarket til regnskapsforetaket [redacted] utarbeidet et notat signert av revisor hvor det er gjort vurderinger av de nummererte brevene i lys av påfølgende hendelser. Konklusjonen er at revisor påtar seg oppdraget til tross for frarådingen fra forrige revisor.

Revisorloven § 9-9 tredje ledd krever at påtroppende revisor begrunner aksept av oppdrag når denne skjer i strid med tidligere revisors råd. Begrunnelsen er som følger: *Vår samtale med regnskapsfører som virket meget seriøs og ordentlig tyder på at revisor i [.....] nok ikke var helt oppdatert. Båten er solid og ny klasset og er i et stabilt marked som eieren kjenner og forstår, Verdien av båten dekker nok opp både underbalansen og lånet til eieren.*

At båten dekker opp underbalansen og lånet er forklart i en oppstilling som tar utgangspunkt i takst på båten på MNOK 6, en bokført verdi på båten på MNOK 2,6 og en negativ egenkapital på MNOK 1,3. Ulovlig lån til aksjonærer er ikke tatt med i oppstillingen. Den var ved utgangen av 2022 MNOK

1,2. Bokført verdi av båt var da MNOK 1,7 og selskapet hadde en negativ egenkapital med MNOK 1,3.

Anskaffelseskost for båten er MNOK 6,2. Den avskrives over 25 år. Med akkumulerte avskrivninger på MNOK 4,4 tilsier det at båten er ca. 18 år gammel.

Det fremgår ikke av revisors dokumentasjon om regnskapsrapporter for 2023 og 2024 er innhentet. Det foreligger heller ingen ekstern takst som viser hva verdien på båten er, og er heller ingen kommunikasjon med eier knyttet til avvikling av det ulovlige lånet eller dokumentasjon som viser at pliktige handlinger i henhold til hvitvaskingsloven er utført.

Revisor har samtalt med regnskapsfører. Det er ingen nærmere vurdering av regnskapsfører ut over at vedkommende "virket seriøs og ordentlig".

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingen:

- Revisor har ikke stilt krav om at de forhold som er påpekt av forrige revisor er brakt i orden før revisor påtok seg revisjonsoppdraget. Dette omfatter:
 - Tilbakebetaling av ulovlig lån
 - Fulgt opp at selskapet hadde forsvarlig egenkapital
 - Ikke innhentet oppdatert informasjon om verdsettelse av båten
 - Fulgt opp bokføringen og avgivelse av årsregnskap for 2023. Årsregnskap har tidligere vært avgitt for sent. Revisor har verken innhentet perioderapporter for 2024 eller utkast til årsregnskap for 2023 før aksept av aksept av revisjonsoppdraget
- Revisor har ikke vurdert sin egen uavhengighet.
- Revisor har ikke dokumentert at han har satt seg inn i regelverket for sjøtransport og fiskeri, samt vurdert om det er utfordringer med å revidere en kunde som holder til på en annen kant av landet.
- Revisor har ikke innhentet styremøtoreferater.
- Verken oppdragsavtalen og revisjonsnotat er utarbeidet på revisors sitt brevark. Det fremstår som om det er regnskapsforetaket [REDACTED] som har inngått revisjonsoppdraget. Dette foretaket har ikke godkjenning som revisjonsselskap.

Finanstilsynet mener at pliktbruddet er grovt. Revisor har ikke stilt krav til revisjonskunden om at lovbrudd må rettes før aksept av revisjonsoppdraget. Dette viser at revisor ikke har den nødvendige rolleforståelsen for å bidra til at virksomheter overholder lover og regler.

OPPDRA C:

Konklusjon

Aksept av oppdrag C er grovt brudd på god revisjonsskikk, se revisorloven § 9-4 tredje ledd første punktum, jf. ISA 220 punkt 22–24.

Begrunnelse

Oppdraget ble registrert i Foretaksregisteret 22. oktober 2024. Oppdrag C ble varslet om tvangsoppløsning 26. juni 2024 på grunn av at foretaket ikke hadde statsautorisert revisor. Forrige revisor fratrådte 23. april 2024. Forrige revisor påtok seg oppdraget første gang 1. september 2022, frasa seg så oppdraget, men påtok seg igjen revisjonsoppdraget og avla revisjonsberetning for 2022 den 8. april 2024.

Oslo Tingrett avsa kjennelse om oppløsning av selskapet i september 2024. Boet ble tilbakelevert 22. november 2024.

Revisor har inngått oppdragsavtale med oppdrag C 16. oktober 2024. Avtalen er elektronisk signert samme dag av revisor og 18. oktober av oppdrag C. Oppdragsavtalen omfatter årsregnskapet for 2023 og senere år. Avtalen er en standard avtale uten spesielle tillegg. Avtalen er skrevet på brevark fra regnskapsforetaket [REDACTED] Det foreligger ikke

noen nærmere revisjonshandlinger og vurderinger av det materiale som er mottatt fra tidligere revisor og fra oppdrag C og fra bostyrer.

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingen:

- Revisor har ikke stilt krav om at de forhold som er påpekt av forrige revisor er brakt i orden før revisor påtok seg revisjonsoppdraget. Dette omfatter:
 - Ikke fulgt opp bokføringen og avgivelse av årsregnskap for 2023. Årsregnskap har tidligere vært avgitt for sent. Revisor har verken innhentet perioderapporter for 2024 eller utkast til årsregnskap for 2023 før aksept av aksept av revisjonsoppdraget.
 - Tidligere revisor har tatt forbehold om at selskapet ikke har hatt tilfredsstillende rutine for å sikre fullstendighet og gyldighet av salgsinntekter. Revisor har ikke kartlagt om selskapet har iverksatt tiltak for å utbedre rutinene før aksept av revisjonsoppdraget.
 - Ikke påsett at selskapet behandler skattetrekksmidler i samsvar med bestemmelsene i skattebetalingsloven før aksept av revisjonsoppdraget.
- Revisor har ikke vurdert ledelsens integritet eller sin egen uavhengighet.
- Verken oppdragsavtalen og revisjonsnotat er utarbeidet på revisors sitt brevark. Det fremstår som om det er regnskapsforetaket [REDACTED] som har inngått revisjonsoppdraget. Dette foretaket har ikke godkjenning som revisjonsselskap.

Revisor har 30. januar 2025 avgitt revisjonsberetning for 2023 der han ikke kan uttale seg om årsregnskapet.

Finanstilsynet mener at pliktbruddet er grovt. Revisor har ikke stilt krav til revisjonskunden om at lovbrudd må rettes før aksept av revisjonsoppdraget. Dette viser at revisor ikke har den nødvendige rolleforståelsen for å bidra til at virksomheter overholder lover og regler.

OPPDRA D:

Konklusjon

Aksept av oppdrag D er grovt brudd på revisorloven § 9-2 første ledd og § 9-4 tredje ledd første ledd om god revisjonsskikk, jf. ISA 220 punkt 22–24.

Begrunnelse

Forrige revisor fratrådte 1. juli 2024. Revisjonsberetning til årsregnskapet for 2023 er datert 27. mai 2024 og mottatt av regnskapsregisteret 31. juli 2024. Revisor har ikke bedt forrige revisor opplyse om det er forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør påta seg oppdraget, noe det er krav om etter revisorloven § 9-2 første ledd.

Årsregnskapene for 2019 – 2023 er revidert av 3 ulike revisorer. Foretaket har hatt omsetning på i overkant av MNOK 20 og ca. 7 ansatte.

Fratrådt revisor avga revisjonsberetning for 2023 med forbehold om at ledelsen ikke har tilfredsstillende internkontroll som gjør at revisor tar forbehold om at årsregnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon. I tillegg er det gitt informasjon om at skattetrekksmidler ikke er behandlet i samsvar med skattebetalingsloven. Aksjekapitalen ble økt med NOK 970 000 i 2023 til MNOK 1. Notene for både 2023 og 2022 fremstår som ufullstendige.

Revisor er også valgt revisor for morselskapet. Dette selskapet er et investerings-/holdingselskap med tre investeringer.

Oppdragsavtale for revisjon av 2024 elektronisk signert av klient 2. september 2024. Finanstilsynet har ikke mottatt noen annen dokumentasjon for revisors aksept av revisjonsoppdraget enn nevnte oppdragsavtale.

Oppsummert foreligger det følgende mangler ved akseptvurderingen:

- Ikke forespurt tidligere revisor om det er forhold som tilsier at revisor ikke bør påta seg revisjonsoppdraget.
- Revisor har ikke stilt krav om at de forhold som er påpekt av forrige revisor er brakt i orden før revisor påtok seg revisjonsoppdraget. Dette omfatter:
 - Ikke fulgt opp den økonomiske situasjonen i selskapet ved å innhente perioderegnskap for 2024 før aksept av aksept av revisjonsoppdraget.
 - Ikke innhentet informasjon om selskapet har iverksatt endringer i internkontrollen.
 - Ikke innhentet styremøtereferater.
 - Ikke påsett at selskapet behandler skattetrekksmidler i samsvar med bestemmelsene i skattebetalingsloven før aksept av revisjonsoppdraget.
- Revisor har ikke vurdert ledelsens integritet eller sin egen uavhengighet.

Finanstilsynet mener at pliktbruddene er grove. Revisor har ikke kontaktet forrige revisor, noe som er helt sentralt for at revisor skal ha et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om et oppdrag skal aksepteres. I de tilfeller der forrige revisor har fratrådt er slik forespørsel til forrige revisor helt avgjørende. Hvis revisor hadde lest siste årsregnskap med revisjonsberetning hadde han fått kunnskap om lovbrudd som revisor måtte vurdert før aksept av revisjonsoppdraget. Dette viser at revisor ikke har den nødvendige rolleforståelsen for å bidra til at virksomheter overholder lover og regler.

4.2 Overtredelser av hvitvaskingsloven

Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Konklusjon

Revisjonsforetaket har ikke gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering. Dette er brudd på hvitvaskingsloven § 7.

Begrunnelse

Finanstilsynet har bedt revisor sende inn revisjonsforetakets virksomhetsinnrettede risikovurdering, men foretaket har ikke oversendt dokumentasjon for dette. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket ikke har gjennomført og dokumentert en virksomhetsinnrettet risikovurdering, slik det er krav om etter hvitvaskingsloven § 7.

Rutiner

Konklusjon

Revisjonsforetaket hadde ikke på tilsynstidspunktet hvitvaskingsrutiner som er tilpasset virksomheten. Dette er brudd på hvitvaskingsloven § 8.

Begrunnelse

Revisjonsforetaket har sendt inn dokumentet "Hvitvaskings- og terrorfinansiering rutine for statsautorisert revisor [REDACTED]". Dokumentet er datert 28. oktober 2024. I dokumentet er det angitt at innehaver og medarbeider har lang erfaring og føler derfor ikke noe behov for en detaljert instruks, men henviser kun til Finanstilsynets veiledning om etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Det fremkommer av hvitvaskingsloven § 8 at rapporteringspliktige skal ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser i hvitvaskingsloven. Rutinene skal tilpasses virksomhetens art og omfang. For små foretak innebærer dette at rutinene ikke trenger like omfattende retningslinjer og rutiner som store revisjonsforetak med mange oppdragsansvarlige. Det må imidlertid alltid utarbeides egne rutiner som er tilpasset virksomhetens art og omfang. Det er ikke tilstrekkelig å kun henvise til Finanstilsynets veiledning, slik som foretaket har gjort.

Finanstilsynet tar til etterretning at revisjonsforetaket 30. april 2025 har sendt inn oppdatert hvitvaskingsrutine til Finanstilsynet. Rutinen er datert 3. mars 2025.

Kundekontroll

Konklusjon

Revisor har ikke gjennomført kundetiltak i forbindelse med aksepten av oppdragene. Dette er brudd på hvitvaskingsloven §§ 9, 10, 11, 13 og 14.

Begrunnelse

Revisor skal gjennomføre kundetiltak ved etablering av kundeforhold, se hvitvaskingsloven §§ 9 første ledd, 10 første ledd bokstav a og 11 første ledd. Kundetiltakene skal baseres på en vurdering av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Opplysningene som skal innhentes når kunden ikke er fysisk person følger av hvitvaskingsloven § 13, herunder opplysninger som identifiserer foretaket, politisk eksponerte personer, og personer som har disposisjonsrett over kundens konto. I tillegg skal revisor identifisere reelle rettighetshavere, se hvitvaskingsloven § 14.

Utover å innhente legitimasjon av styreleder i oppdragene som Finanstilsynet har kontrollert, har revisor ikke gjennomført noen andre kundetiltak. Det er heller ikke gjort en konkret risikovurdering av kundenes risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

5 Rettslig grunnlag og nærmere om vilkårene i loven for å kunne fatte vedtak

5.1 Rettslig grunnlag

Finanstilsynets kontroll avdekket overtredelser av revisorloven § 9-2 annet ledd og § 9-4 tredje ledd. Brudd på disse bestemmelsene gir grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr, se revisorloven § 14-5 første ledd.

Skyldkravet er forsett eller uaktsomhet, se revisorloven § 14-5 og forvaltningsloven § 46 første ledd.

Etter Finanstilsynets oppfatning anses overtredelsene som uaktsomme fordi revisor har unnlatt å følge kravene til aksept av oppdrag på en måte som avviker fra det som er forventet av en forsvarlig og faglig kompetent revisor. Finanstilsynet mener derfor at både de objektive og subjektive vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt.

5.2 Om overtredelsesgebyr skal ilegges

Momentene som skal inngå i vurderingen av om gebyr skal ilegges, fremgår av revisorloven § 14-6 og forvaltningsloven § 46. Bestemmelsene angir ikke hvilken vekt de ulike momentene skal ha. Oppregningene er ikke uttømmende, og Finanstilsynet kan derfor også legge vekt på andre forhold. Vedtak om illeggelse av overtredelsesgebyr vil bygge på en konkret helhetsvurdering.

Finanstilsynet har konkludert med at sentrale plikter i revisorloven og revisjonsstandardene i forbindelse med aksepten av de omtalte oppdragene er brutt. Finanstilsynet mener at det foreligger alvorlige svakheter ved alle akseptvurderingene som var omfattet av tilsynet. Når revisor har akseptert de aktuelle oppdragene har han bidratt til at virksomheter har unngått tvangsoppløsning, til tross for de ulike lovbruddene som er påpekt og ikke rettet i virksomhetene. Etter Finanstilsynets oppfatning dreier det seg ikke om enkeltstående feilvurderinger fra den oppdragsansvarliges side, men en manglende forståelse og etterlevelse av kravene til aksept av oppdrag. Finanstilsynet mener at overtredelsenes grovhet og grad av skyld tilsier at det skal fattes vedtak om gebyr, se revisorloven § 14-6 bokstav a og b.

Når det gjelder momentene i revisorloven § 14-6 om økonomisk evne i bokstav c og økonomisk vinning i bokstav d, omtales dette i tilknytning til gebyrets størrelse, se punkt 5.3. Utover dette kan ikke Finanstilsynet se at de øvrige momentene i revisorloven § 14-6 er relevante i denne saken. Det er viktig for tilliten til revisjonsinstituttet at brudd på regelverket avdekkes og sanksjoneres. Finanstilsynet mener derfor at sanksjonens preventive effekt er relevant å trekke inn i denne saken. Bruk av overtredelsesgebyr innebærer blant annet at revisjonsforetaket ikke oppnår økonomiske fordeler ved at manglende etterlevelse av revisorloven. At overtredelsene gebyrlegges, vil ha en preventiv effekt ikke bare i de konkrete tilfellene, men også for andre revisorer som gjennomfører akseptvurderinger.

Basert på en konkret og helhetlig vurdering av forholdene som er avdekket, mener Finanstilsynet at det skal fattes vedtak om gebyr.

5.3 Vurdering av størrelse på overtredelsesgebyret

For fysiske personer kan det fastsettes et overtredelsesgebyr på inntil 5 millioner.

De lovfastsatte momentene for vurderingen av om overtredelsesgebyr bør legges, gjelder også for fastsettelsen av gebyret. Størrelsen av ilagt gebyr i sammenlignbare saker vil være relevant. Det må i tillegg vurderes om revisor har oppnådd vinning eller unngått tap som følge av overtredelsene. Revisjonsvirksomheten har hatt omsetning fra revisjonskunder som revisor ikke skulle ha påtatt seg. Bruk av overtredelsesgebyr innebærer at revisor ikke oppnår økonomiske fordeler av manglende etterlevelse av lovkrav.

Også overtrederes økonomiske evne vil være av betydning i gebyrfastsettelsen.

Revisjonsvirksomheten er nyregistrert i Foretaksregisteret i 2024 og har ikke noe omsetning å vise til fra siste år. Finanstilsynet mener at gebyr uansett må settes til et nivå som gir en preventiv effekt.

Etter en konkret vurdering mener Finanstilsynet at overtredelsesgebyret skal fastsettes til 100 000 (hundretusen) kroner.

For Finanstilsynet

Marte Voie Opland
direktør for markedstilsyn

Lene Tofte Dønvold
seksjonsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:

